

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Industrija tekstila, odjeće, kože i obuće, FBiH

*Sarajevo,
decembar, 2018.godina
broj 6.*

U ovom broju donosimo:

Kolektivni ugovor za djelatnost TOKO

Usvojen Akcioni plan 2019.-2023. godine Strategije razvoja industrije tekstila, odjeće, kože i obuće FBiH

Novosti bh kompanija

Predstavljamo: Faik d.o.o. Travnik

Urednik:

Jasmina Fejnilagić

Potpisan kolektivni ugovor za djelatnost tekstilne industrije

Predsjednica pregovaračkog tima Grupacije poslodavaca za djelatnost tekstila kože i obuće pri Udruženju poslodavaca FBiH (UPFBiH) Behrija Huseinbegović i predsjednik Sindikata tekstila, kože, obuće i gume FBiH (STKOG) Ramiz Omanović potpisali su Kolektivni ugovor o pravima i obavezama poslodavaca i radnika za djelatnost tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Taj kolektivni ugovor, kako su istakli potpisnici, rezultat je dugotrajnih pregovora i kompromisa kojeg su napravile obje strane.

"Bitno je napomenuti da je potpisivanjem ovog kolektivnog ugovora došlo do povećanja minimalne satnice sa 2,31 na 2,48 posto, odnosno do povećanje najniže plaće uposlenih u sektoru tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije obuće, za 7,5 posto. Također je značajna i činjenica da je potpisanim Kolektivnim ugovorom zadržano pravo uposlenika na topli obrok i regres" - kazala je Huseinbegović.

Kolektivnim ugovorom su definisana pitanja iz radnih odnosa, utvrđene minimalne satnice, definirana osnova plaće, način i visina obračuna povećanja plaće po osnovu otežanih uslova rada. Također, definirana su prava i obaveze o prekovremenom radu, noćnom radu, radu u dane državnih praznika i radu u dane sedmičnog odmora. *"Ugovorom su definirana i prava na ostvarivanje toplog obroka, pravo na regres za godišnji odmor, naknada plaće, način i visina utvrđivanja naknade za službena putovanja, pravo na otpremninu, uvjeti za rad sindikata, postupak kolektivnog pregovaranja i način mirnog rješavanja kolektivnih radnih sporova, te otkazivanje kolektivnog ugovora"* - kazao je Omanović.

UPFBiH je intenziviralo aktivnosti na kolektivnom pregovaranju sa sindikatima. Direktor UPFBiH Mladen Pandurević je kazao da je ovo šesti potpisani granski kolektivni ugovor, te da je Udruženje spremno potpisati kolektivne ugovore za djelatnost građevinarstva i proizvodnje građevinskih materijala, djelatnost hemije i nemetala te finansijsku djelatnost, a njihovo potpisivanje očekuje se do kraja godine.

"To pokazuje koliko su UPFBiH i njene članice strateški opredjeljeni za socijalni dijalog sa sindikatima i radnicima, te našu društvenu odgovornost i socijalnu osjetljivost. Mislim da je sada jasno koliko smo bili u pravu kada smo tražili usvajanje novog Zakona o radu, te da njegovim stupanjem na snagu nije došlo do smanjenja prava radnika, nego upravo suprotno. Ubijeđen sam da ćemo do kraja godine imati zaključene granske ugovore u djelatnostima u kojima je zaposleno 85 posto svih zaposlenih u realnom sektoru u FBiH" - kazao je Pandurević. Huseinbegović je odgovarajući na pitanja novinara dodala da se poslodavci i u ovoj branši suočavaju sa problemom nedostatka kvalitetne radne snage, te da nastoje, koliko je moguće, povećati plate da bi zadržali radnike. Napomenula je da ovaj kolektivni ugovor predstavlja dobar pravni okvir, ali da je potrebno iznaći sistemska rješenja i provesti mjere za rasterećenje privrede.

Preuzeto: www.biznis.ba

Akcioni plan 2019.-2023.godina

Po osnovu Zaključka Vlade Federacije BiH, V.broj:842/2018, od 28.06.2018.godine, usvojen je Izvještaj Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije i Privredne komore Federacije BiH o provođenju Akcionog plana 2013-2018.godina za period 2017.godine.

U tom akcionom planu definisano je 7 prioriteta, 21 mjera i 54 aktivnosti koje je bilo potrebno izvršiti, da bi mjere i prioriteta iz Akcionog plana bili realizovani, u periodu od 2013.-2018. godina.

Praćenje provođenja akcionog plana i izvještavanje

Prema usvojenom zaključku Vlade, FMERI i P/G K FBiH zaduženi su za praćenje i izvještavanje o provođenju Akcionog plana. Prikupljanje relevantnih podataka, odnosno mjerljivih indikatora izvršenja aktivnosti vrši se kontinuirano, putem informacija dobivenih od nadležnih institucija na svim nivoima vlasti u Bosne i Hercegovine (ministarstava, instituta, zavoda, agencija i sl.), objava u službenim glasilima u Bosne i Hercegovine, redovnim praćenjem sjednica Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i drugo. Na prijedlog Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije i Privredne/Gospodarske komora Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je usvojila Izvještaje o provođenju Akcionog plana 2013.-2018. godina za realizaciju Strategije razvoja industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u Federaciji Bosne i Hercegovine za period 2013.-2023. godina, u 2013., 2014. 2015. i 2016. godini. Predmet monitoringa su aktivnosti, a putem definisanih mjerljivih indikatora izvršenja za svaku aktivnost je određeno da li je izvršenje u skladu sa planiranim rokovima.

Prvi izvještaj o provođenju Akcionog plana koji se odnosi na izvještajni period koji obuhvata 2013. godinu usvojen je na 120. sjednici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 19.06.2014. godine (Zaključak V.broj: 1156/2014).

Drugi izvještaj o provođenju Akcionog plana koji se odnosi na izvještajni period koji obuhvata 2014. godinu usvojen je na 71. sjednici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 29.09.2016. godine (Zaključak V.broj: 1822/2016).

Treći izvještaj o provođenju Akcionog plana koji se odnosi na izvještajni period koji obuhvata 2015. godinu usvojen je na 77. sjednici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 10.11.2016. godine (Zaključak V.broj: 2008/2016).

Četvrti izvještaj o provođenju Akcionog plana koji se odnosi na izvještajni period koji obuhvata 2016. godinu usvojen je na 111. sjednici Vlade Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 13.07.2017. godine (Zaključak V.broj: 995/2017)

Izjveštaj za 2017. godinu, predstavlja kontinuitet u izvještavanju Vlade Federacije Bosne i Hercegovine. Na prijedlog Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije i Privredne/Gospodarske komora Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je usvojila Izvještaje o provođenju Akcionog plana 2013.-2018. godina za period 2017.godina, te po osnovu tačke 2. Zaključka Vlade FBiH, PKFBiH i FMERI zaduženi su za **izradu prijedloga Akcionog plana 2019-2023. godina** za realizaciju Strategije razvoja industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u Federaciji BiH za period 2013-2023. godina.

Po tom osnovu upućen je javni poziv privrednim subjektima iz oblasti proizvodnje tekstila, odjeće, kože i obuće sa područja Federacije Bosne i Hercegovine da je u toku izrada prijedloga Akcionog plana 2019-2023. godina. Cilj izrade dokumenta je da se istaknu opšte karakteristike i problemi sa kojima se suočava industrija tekstila, odjeće, kože i obuće u Federaciji Bosne i Hercegovine, te predlože mjere i aktivnosti koje se trebaju realizirati,

s težnjom konačnog oporavka ove industrijske grane. Imenovana radna grupa imala je zadatak da u roku od 90 dana uputi prijedlog Akcionog plana 2019-2023.godina Vladi Federacije BiH na razmatranje i usvajanje.

U Akcionom planu definisani su Prioriteti, Mjere i Aktivnosti (kroz koje su definisani njeni ciljevi, mjerljivi indikatori za izvršenje, nosioci aktivnosti, rokovi za implementaciju, kao i institucije odgovorne za implementaciju).

Radna grupa predložila je Akcioni plan 2019-2023. godina za realizaciju Strategije razvoja industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u Federaciji BiH za period 2013-2023.godina koji sadrži sljedeće programske aktivnosti:

Prioritet br. 1.

BAZNA PROIZVODNJA I PROIZVODNJA PRATEĆIH MATERIJALA

Broj mjera: 2 (dvije)

- Analiza stanja bazne proizvodnje; 1 (jedna) aktivnosti:
 - Izrada analize stanja bazne proizvodnje ITOKO ,
- Analiza stanja proizvodnje pratećih materijala za potrebe ITOKO; 1 (jedna) aktivnosti:
 - Izrada analize stanja proizvodnje pratećih materijala ITOKO,

Ukupan broj aktivnosti: 2 (dvije).

Prioritet br. 2.

STVARANJE POVOLJNOG POSLOVNOG AMBIJENTA

Broj mjera: 4 (četiri),

- Pokretanje inicijativa za izradu zakonske regulative; 5 (pet) aktivnosti:
 - Inicijativa za izmjene Zakona o doprinosima,
 - Inicijativa za izmjene Zakona o porezu na dohodak,
 - Inicijativa za donošenju Zakona o poticaju izvoza,
 - Inicijativa za izmjene Zakona o fiskalnim sistemima,
 - Inicijativa za izmjene Zakona o porezu na dobit.
- Kvalitena promocija domaće industrije; 1 (jedna) aktivnosti:
 - Promocija ITOKO FBiH.
- Raditi na eliminaciji svih oblika sive ekonomije; 1 (jedna) aktivnosti:
 - Realizacija mjera iz Općeg plana borbe protiv korupcije Vlade FBiH,
- Formirati klasere; 4 (četiri) aktivnosti:
 - Pokretanje inicijative za izradu Strategije razvoja klastera u BiH/FBiH,
 - Formiranje klastera ITOKO BiH/FBiH,
 - Učlanjenje u EU udruženja klastera,
 - Stvaranje uslova za korištenje sredstava pretpristupne pomoći.

Ukupan broj aktivnosti: 11 (jedanaest).

Prioritet br. 3.

RASTEREĆENJE PRIVREDE

Broj mjera: 1 (jedna),

- Zakonskom regulativom urediti oblasti fiskalnih i parafiskalnih opterećenja privrede; 2 (dvije) aktivnosti:
 - Izrada analize broja fiskalnih i parafiskalnih opterećenja privrednih društava,
 - Pokretanje inicijativa za smanjenje ili ukidanje fiskalnih i parafiskalnih nameta.

Ukupan broj aktivnosti: 2 (dvije).

Prioritet br. 4.

POVEĆANJE STEPENA KONKURENTNOSTI DOMAĆIH PROIZVOĐAČA

Broj mjera: 3 (tri),

- Modernizacija proizvodnje; 2 (dvije) aktivnosti:
 - Permanentno investiranje u stalna sredstva – mašine, oprema,
 - Realizacija Programa utroška dijela sredstva utvrđenih u Budžetu Federacije BiH.

- Usavršavanje postojećeg kadra; 1 (jedna) aktivnost:
 - Permanentna obuka i zadržavanje postojećeg kadra.
- Prilagođavanje sistema obrazovanja potrebama privrede; 2 (dvije) aktivnosti:
 - Prilagođavanje mreže srednjih škola potrebama privrede
 - Uspostavljanje saradnje srednjih škola sa kompanijama na polju obavljanja praktične nastave.

Ukupan broj aktivnosti: 5 (pet).

Prioritet br. 5.
STVARANJE DOMAĆIH BRENDOVA

Broj mjera: 1 (jedna),

- Ostvarivanje saradnje sa naučno-obrazovnim ustanovama i drugim institucijama; 3 (tri) aktivnosti:
 - Uspostava saradnje ITOKO sa NOU i drugim institucijama,
 - Edukacija privrednika u vezi sa brendiranjem proizvoda,
 - Promocija bh kompanija-bh brenda na inostranim tržištima

Ukupan broj aktivnosti: 3 (tri).

Prioritet br. 6.
UPUĆIVANJE INICIJATIVA KA VIJEĆU MINISTARA BIH

Broj mjera: 3 (tri),

- Usklađivanje Carinskih tarifa; 2 (dvije) aktivnosti:
 - Izrada Izmjena i dopuna Zakona o carinskoj tarifi-carinske stope
 - Izrada Izmjena i dopuna Zakona o carinskoj tarifi-repromaterijali
- Usklađivanje Akciza, 1 (jedna) aktivnost:
 - Izrada Izmjena i dopuna Zakona o akcizama BiH/ Pravilnik o primjeni Zakona o akcizama u BiH.
- Uređenje sistema Javnih nabavki; 2 (dvije) aktivnost:
 - Pokretanje inicijative za izradu izmjena i dopuna Zakona o javnim nabavkama
 - Pokretanje inicijative za Izmjenu Zakona o PDV-u

Ukupan broj aktivnosti: 5 (pet),

Prioritet br. 7.
SISTEMI KVALITETA I STANDARDIZACIJA

Broj mjera: 3 (tri),

- Proizvodnja po zahtjevima Evropskih standarda; 3 (tri) aktivnosti:
 - Donošenje BAS standarda iz oblasti ITOKO,
 - Akreditacija tijela za ocjenu usklađenosti u području ITOKO,
 - Edukacija proizvođača.
- Uvođenje Sistema kvaliteta; 3 (tri) aktivnosti:
 - Uvođenja Sistema kvaliteta u privredna društva ITOKO,
 - Edukacija proizvođača o Sistemima kvaliteta,
 - Realizacija Programa utroška dijela sredstva utvrđenih u Budžetu Federacije BiH
- Preuzimanje EUu domaće zakonodavstvo; 1 (jedna) aktivnost:
 - Preuzimanje direktiva EU koje se odnose na oblast ITOKO

Ukupan broj aktivnosti: 7 (sedam).

Generalno, prijedlog Akcionog plana sadrži:
Ukupan broj prioriteta: 7 (sedam), ukupan broj mjera: 17 (sedamnaest),
ukupan broj aktivnosti: 35 (trideset pet).

Usvojen Akcioni plan 2019-2023. godine Strategije razvoja industrije tekstila, odjeće, kože i obuće FBiH

Federalna vlada je, na 160. sjednici koja se održala u Sarajevu, 25.10.2018., usvojila Akcioni plan 2019-2023. godina za realizaciju Strategije razvoja industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u FBiH za period 2013-2023. godina.

Sve nosioce aktivnosti, definisane ovim planom, Vlada je zadužila da neizostavno učestvuju u njegovoj realizaciji i blagovremeno izvještavaju Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije o preduzetim aktivnostima. Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Privredna komora FBiH zaduženi su da prate, analiziraju i, jednom godišnje, a po potrebi i češće, izvještavaju Vladu FBiH o provođenju aktivnosti u skladu sa Akcionim planom 2019-2023. godina.

Formiran Stručni savjet za razvoj industrije PKFBiH - Sastanak predsjednika Sektora za industriju i usluge PKFBiH

U ponedjeljak 27.9.2018. godine u Privrednoj/Gospodarskoj komori FBiH održan je sastanak predsjednika udruženja prerađivačke industrije Sektora za industriju i usluge. Na sastanku se razgovaralo o narednim koracima Udruženja okupljenih u Komori, sa akcentom na djelovanje u skladu sa usvojenim Strategijama razvoja sektora, u cilju poboljšanja ambijenta poslovanja. Evidentan je nedostatak podrške proizvođačima u FBiH i potrebno je realnom sektoru i izvoznici

ti dalji razvoj i širenje proizvodnje. Ukidanje izvoznih povlastica negativno se odrazilo na rad proizvodnih kompanija, te je potrebno iznaći rješenja za podsticaj izvozu. Govorilo se o problemu odliva produktivne radne snage, kao i problemu velikog broja nezaposlenih koji se nalaze na evidencijama zavoda za zapošljavanje. Na sastanku su donešeni određeni zaključci, koji će se uvrstiti u plan rada Sektora za industriju i usluge PKFBiH. **Predsjednici udruženja: metalne i elektro industrije, industrije tekstila, odjeće, kože i obuće, industrije drveta i prerade drveta čine Stručni savjet za razvoj industrije PKFBiH, te imaju za zadatak da kroz sastanke sektora detektiraju probleme kompanija, koji će biti osnov za kreiranje aktivnosti djelovanja prema Vladi Federacije BiH i resornim ministarstvima. Kako bi se privrednicima omogućio dalji razvoj oni moraju biti uključeni u kreiranje zakonske regulative koja se tiče privrede, kako bi se propisi kroz njihova iskustva mnogo lakše provodili u praksi.**

Problematika sektora prezentirana predstavnicima Vlade FBiH

U prerađivačkom sektor posluje cca 6000 kompanija, koje zapošljavaju više od 105.500 radnika, što je dovoljan pokazatelj da prerađivačka industrija mora biti strateško opredjeljenje za ekonomski razvoj zemlje.

Kreiranje povoljnog poslovnog ambijenta omogućiti će stabilno poslovanje i nesmetano funkcionisanje kompanija iz prerađivačkog sektora, stoga je Stručni savjet pripremio niz kratkoročnih i dugoročnih mjera koje je neophodno sprovesti od strane Vlade i resornih ministarstava.

U Bosni i Hercegovini postoji više od 3.200 nameta. Npr. 32 nameta obavezujuća su po formiranju kompanije od lokalnog do državnog nivoa. Uzimajući u obzir fiskalna i parafiskalna opterećenja jasno je da su zbirna finansijska opterećenja za kompanije izrazito visoka. Stoga, neophodno je rasteretiti prerađivački sektor, kroz zaustavljanje donošenja novih nameta, ali i umanjenje postojećih.

Cilj je: rasterećenje privrede, unapređenje poslovnog ambijenta koji će omogućiti stabilno poslovanje, povećanje zaposlenosti, suzbijanje sive ekonomije, pojednostavljivanje administrativnih procedura, ravnopravan tretman realnog sektora u odnosu na javni, jačanje socijalnog dijaloga te postići partnerski rad sa Vladom FBiH u cilju postizanja adekvatnog poslovnog ambijenta. Sve ovo bi omogućilo značajnije povećanje plaća radnika, što je prioritarna mjera, čime bi se motiviranost za odlazak iz BiH uveliko smanjila. Neophodno je stimulisanje kompanija proizvođača i izvoznica kroz oslobađanje od poreza, subvencioniranje troškova i slično kako bi se sredstva iskoristila za povećanje plata i nova investiranja. Stručni savjet je u mjesecu novembru održao sastanak sa predstavnicima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, na kojem su prezentirani i upućeni prijedlozi.

Održan sastanak P/GKFBiH, PK RS i strukovnih Udruženja industrije tekstila, odjeće, kože i obuće

Rukovodstvo Privredne komore Federacije BiH, Privredne komore RS i predstavnici granskih udruženja tekstila, kože i obuće su u Banja Luci, održali sastanak u cilju razmjene informacija o zakonskoj regulativi i povlasticama za preduzeća iz ove oblasti koja posluju na teritoriji Republike Srpske.

Razmatrane su mogućnosti zajedničkog djelovanja u vezi sa izmjenama Zakona o PDV-u i Carinskoj politici BiH.

Otvoreno je i niz drugih pitanja u vezi sa ovim sektorom, prvenstveno kada je u pitanju nedostatak radne snage i učešće na tenderima. Sastanku je prisustvovao predsjednik PKFBiH, Mirsad Jašarspahić, predsjednik Udruženja, Haris Sejdović, član Upravnog odbora Udruženja, Bahra Huseinbegović i sekretar Udruženja.

Direktor italijanskog Udruženja Assomac Mario Pucci u posjeti Privrednoj komori Federacije BiH

U augustu mjesecu PKFBiH ugostila je direktora za ekonomske odnose italijanskog Udruženja Assomac, sa kojim PKFBiH ima potpisani sporazum o saradnji. Sastanku je prisustvovao i novoizabrani konzulat BiH u Milanu.

Razgovaralo o daljim aktivnostima koje su definisane sporazumom o saradnji, te aktivnostima oko posjete bh delegacije sajmu SIMAC 2019 koji će se održati u februaru 2019.godine, u Milanu.

Proširena sjednica Odbora Asocijacije tekstila, odjeće, kože i obuće Bosne i Hercegovine

U Vanjskotrgovinskoj komori Bosne i Hercegovine održana je sjednica proširenog Odbora Asocijacije industrije tekstila, odjeće, kože i obuće (Asocijacija T.O.K.O) kojoj su pored članova Odbora prisustvovali i predstavnici više kompanija iz Bosne i Hercegovine, kao i predstavnici Privredne komore Federacije BiH i Privredne komore RS.

U okviru planiranog dnevnog reda na sjednici se raspravljalo o:

- analizi vanjskotrgovinske razmjene u periodu januar-juni 2018/ 2017 godina sa posebnim osvrtom na sektore koža i obuća te gotovi tekstilni proizvodi;
- aktuelnoj problematici sektora i
- smjernicama rada Asocijacije do kraja 2018 god i u 2019 godini;
- analizi efekata primjene „Odluke o privremenoj suspenziji i privremenom smanjenju carinskih stopa kod uvoza određenih repromaterijala do 31.12.2017.;
- inicijativi VTK BiH o ranijem produženju i proširenju odluke u ovoj godini za period 01.01. do 31.12.2019“; „Prijedlogu odluke o nepreferencijalnom porijeklu robe i kontroli i nadzoru porijekla robe“, te inicijativi prema MVTEO.

Statistički prikaz sektora

U sektoru tekstila, odjeće, kože i obuće, u periodu januar – juni 2018. godine ostvaren je ukupni obim VT razmjene od 1.881.967.901 KM i veći je za 110.702.695 KM nego u istom periodu 2017 godine, kada je ostvaren obim od 1.771.265.206 KM.

Uvoz industrije tekstila, odjeće, kože i obuće (T.O.K.O.) u navedenom periodu u 2018 godini, bio je 1.061.549.022 KM i veći je za 39.613.298 KM nego u istom periodu 2017. godine kada je iznosio 1.021.935.724 KM.

Izvoz industrije tekstila, odjeće, kože i obuće (T.O.K.O.) u navedenom periodu u 2018 godini iznosio je 820.418.879 KM i veći je za 71.089.397 KM nego u istom periodu 2017. godine kada je iznosio 749.329.482 KM.

Istovremeno, pokrivenost uvoza izvozom industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u prvih 6 mjeseci 2017 godine iznosila je 73,32 %, a u 2018 godini povećana je čak na 77,29%.

Tržišta:

Najznačajnije zemlje partneri u izvozu i dalje su zemlje Evropske Unije, CEFTA i EFTA: **Italija, Njemačka, Austrija, Slovenija, Hrvatska, Francuska, Turska, Slovačka, Poljska i Srbija**. Najznačajnije zemlje partneri u UVOZU su: **Italija, Njemačka, Srbija, Turska, Slovenija, Austrija, Hrvatska, Kina, Mađarska i Poljska**.

Kad se govori o najznačajnijim izvoznim oblastima, pokrivenost uvoza izvozom najveća je kod TG 43-prirodno i vještačko krzno i proizvodi od krzna (353,57%), zatim slijedi TG 64 – obuća, kamašne i sl.proizvodi (224,24%), TG 62- odjeća i pribor za odjeću (152,71%), TG 61 – odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kukičani (99,94%), te TG 42 – proizvodi od kože (77,31%).

U posmatranom periodu 2018 g., ukupni uvoz industrijske grane povećan je za 0,26% (ili 39.613.298 KM), ali je također i izvoz povećan za 0,91% (ili 71.089.379 KM) u odnosu na isti period 2017 godine.

Održana redovna sjednica rukovodstva Udruženja za tekstilnu, kožarsko-prerađivačku i gumarsku industriju P/G K FBiH

U sklopu svojih redovnih aktivnosti održana je sjednica rukovodstva Udruženja za tekstilnu, kožarsko-prerađivačku i gumarsku industriju. Na sjednici su razmatrani problemi kompanija, plan rada Udruženja kao i zakonska regulativa koja će biti u fokusu rada Udruženja u narednom periodu. Predstavnici FMERI

informisali su prisutno rukovodstvo Udruženja o Izvještaju izrade novog Akcionog plana 2019.-2023. godina razvoja Strategije sektora tekstila, kože, odjeće i obuće na području Federacije BiH za period 2013.-2023.godina koji je upućen Vladi Federacije BiH na usvajanje. Predsjednik Udruženja g. Haris Sejdović, informisao je prisutne članove o formiranom Stručnom savjetu za razvoj industrije pri PKFBiH, čiji je i član. Rad savjeta biti će usmjeren na kreiranje povoljnijeg poslovnog ambijenta kako bi se rasteretili privredni subjekti. Također, raditi će se na stvaranju partnerskog odnosa sa Vladom FBiH, kojoj će stručni savjet delegirati prijedloge rješenja za unapređenje razvoja industrije.

Bh delegacija u posjeti FASHION Prime Izmir

Na poziv organizatora Izfaša, a uz podršku BIG MEV-a bh delegacija je posjetila sajam tekstila i tehnološke opreme, koji se održao od 17- 19.10.2018. godine u najnovijem i najmodernijem izložbenom centru Turske "Fuarizmir". Kako bi ostvarili poslovne kontakte na sajmu su se okupili proizvođači materijala i dodatnih dijelova za ovu industriju, koji rade sljedeće poslove: **oprema i materijali za konfekcije, proizvođači platna, konfekcijske mašine, konci, logističke usluge, ambalaža, IT kompanije koje rade za tekstilnu industriju**, kao i dobavljači. BH delegacija istovremeno je imala priliku da posjeti i sajam obuće "SHOEXPO 2018." koji je održan u izložbenom centru FUARIZMIR.

Novosti bh kompanija

Na vrhuncu karijere napustio fudbal i od porodične tradicije napravio brend

Sa nepunih 27 godina Emir Granov je napustio karijeru uspješnog fudbalera i iz Madrida se vratio u Sarajevo da osnuje kompaniju koja će se baviti muškom modom. Od porodične tradicije napravio je brend koji je odavno prešao granice naše zemlje. Danas njegova firma ima 170 zaposlenih, prodajna mjesta u svim većim bh. gradovima a nakon SAD-a i Malezije širi se i u regiji.

Osim tekstilne industrije, ušao je i u druge projekte pa tako firme koje vodi stoje iza nekih od najatraktivnijih građevinskih i turističkih poduhvata u BiH. Za naš portal govori o tome kako je u BiH graditi brend, šta je za uspjeh najvažnije i najavljuje nove projekte.

– Cijeli svoj život profesionalno sam se bavio sportom a sa nepunih 27 godina odlučio sam da prekinem sportsku karijeru i osnujem svoju firmu. Za mene je to bio logičan slijed događaja. Osjetio sam potrebu da se počnem baviti nečim ozbiljnijim, nečim što bih mogao raditi i nakon sportske karijere a sa druge strane, moja porodica se već godinama bavila ovim poslom koji sam ja nastavio na jednom drugom nivou: i prije smo imali firmu ali nikad nismo imali brend – kaže za BiznisInfo Emir Granov, osnivač i vlasnik najpoznatijeg bosanskohercegovačkog modnog brenda Granoff.

Izuzetno uspješnu fudbalsku karijeru tokom koje je igrao u prvoligašima – portugalskom Farenseu, mađarskom Ujpest FC-u i španskom Rayo Vallecanu – prekinuo je dvije godine prije isteka ugovora.

– Donio samo odluku koja nije bila nimalo laka, čak bih rekao da je bila prilično hazarderska – pokrenuti nešto za što niko tada nije smatrao da je najbolja ideja. Pokrenuti u Bosni i Hercegovini modni brend? „Kome ćete prodavati“, pitali su me ljudi. I istina je, ljudi se obično više vežu za strane brendove a oni koji imaju novca za kvalitetnu odjeću najčešće je kupuju u inostranstvu. Tako da to jeste bila hrabra ideja ali ja sam želio dokazati da naše može biti kvalitetno i nosivo jednako kao i strano – kaže Granov.

Uz pomoć oca, osnovao je firmu specijaliziranu za mušku modu. U početku je firma radila uglavnom na principu outsourcinga, tj. druge firme su radile za njih, a onda su počeli i da se bave proizvodnjom. Vremenom su počeli otvarati fabrike. Posao je polako rastao, radili su i za sebe i za druge.

– Naša najveća konkurentska prednost bila je i ostala odnos cijene i kvaliteta i to je niša koju napadamo: prostor između niskih cijena i niske kvalitete koje nude turski tekstilci i visokih cijena i visoke kvalitete koju nude evropski proizvođači. Naša odijela vrhunske kvalitete kakva u inostranstvu koštaju 3 do 4 puta više, cjenovno smo prilagodili ambijentu i prilikama u regionu. Sa druge strane, niske cijene na koje igraju turski proizvođači ne mogu nas ugroziti jer oni ne mogu ponuditi kvalitet kakav mi imamo. Svi naši proizvodi napravljeni su od najkvalitetnijih italijanskih tkanina – pojašnjava Granov.

Danas Granoff ima 10 prodajnih objekata u svim većim bh. gradovima u Federaciji BiH i u Republici Srpskoj. Ima oko 170 zaposlenih a nakon ulaska na tržište Malezije i SAD-a na red su došle i zemlje regije.

– Sada radimo na ekspanziji, širimo se na tržište Srbije, Crne Gore i Hrvatske a planiramo i dalje širenje u regionu kroz otvaranje maloprodajnih objekata. Što se tiče Srbije, imamo ugovor sa firmom iz Beograda i do kraja 2019. godine u ovoj zemlji otvaramo tri maloprodajna objekta. Sljedeće godine planiran je i ulazak na tržište Hrvatske i Crne Gore, gdje je prodajni objekat već spreman i to u jednoj od najluksuznijih marina na Jadranu – Porto Montenegro – kaže Granov.

Granoff je danas najpoznatiji bh. modni brend no do te pozicije nije bilo lako doći. Naš sagovornik kaže da je u BiH općenito vrlo teško izgraditi brend ali da se radom i upornošću i to može promijeniti.

– Ljudi će ti oprostiti „Made in Bosnia“ ali neće „Designed in Bosnia“. Svijet još ne prepoznaje da se u BiH može razviti brend, nekako ta je uloga uvijek rezervisana za Talijane, Francuze i sl, a mi Bosanci i Hercegovci smo radna snaga. Upravo taj koncept ja pokušavam da promijenim – kaže Granov.

Osim što je uspio dokazati da se i u Bosni i Hercegovini može napraviti brend, Granoff je srušio još jedno pravilo. Za razliku od uobičajene prakse da firme u BiH rade lohn poslove za svjetske brendove, za ovu bh. kompaniju rade fabrike u Italiji, Turskoj, Sloveniji... Za Granoff je, dok nije otišla u stečaj, radila i velika Mura.

Za godine uspješnog poslovanja, kako tvrdi naš sagovornik, zaslužna je i doza upornosti koju je sačuvao još iz vremena dok se profesionalno bavio sportom.

– Kad ste sportista, morate imati dosta upornosti, morate pristati na mnogo odricanja da biste nešto napravili. Ja sam to prenio u poslovni život. Kada je u pitanju posao, jako sam uporan, ne prihvatam NE za odgovor. Ne vidim situacije za koje se ne može pronaći rješenje. Činjenica je da je meni poslovni put bio olakšan jer sam bio sportista pa sam donio kapital koji sam uložio u posao, ali kapital nije ono najvažnije. Najvažnije je raditi i imati ideju, jer od nje sve kreće. Za pokretanje nekih poslova vam ne treba ni puno novca, najbitnije je da imate znanje. Takvih primjera je danas dosta, pogotovo u IT sektoru – kaže naš sagovornik.

Sa druge strane, oni koji se žele uspješno baviti biznisom, moraju maksimalno iskoristiti potencijal koji imaju unutar svog ambijenta. Treba prepoznati šta je to što je u određenoj sredini neophodno.

– Konkretno, da se ne bavim ovim poslom, ja bih se raspitao šta je to što može biti potencijal u Bosni i Hercegovini. Evo na primjer, arhitekti su u inostranstvu jako skupi, mogao bi se ovdje napraviti ozbiljan arhitektonski biro koji može odavde raditi bilo gdje u svijetu i sigurno dobro zaraditi. Ako imate znanje, ne morate napuštati državu ili iseliti da biste dobro radili i zaradili – poručuje Granov.

A osim što je 2003. godine pokrenuo vrlo uspješnu tekstilnu kompaniju, Granov je smisao za biznis dokazao i drugim projektima i sferama u koje je prije 12 godina ušao, jer su ga oduvijek zanimala a i, kako kaže „radi disperzije rizika“. Diplomirani ekonomista, pokrenuo je nekoliko kompanija koje se bave biznis konsaltingom, razvojem i upavljanjem projektima, ali i građevinom, arhitekturom, stanogradnjom.

Zahvaljujući saradnji koju je uspostavio sa arapskim investitorima, od Agencije za unapređenje stranih investicija u BiH (FIPA) dobio je i priznanje za doprinos jačanju direktnih stranih ulaganja u našu zemlju. Investitor je i suvlasnik u nekim od najpoznatijih projekata realizovanih u posljednjih nekoliko godina.

– Ja sam ekonomista ali se ne bavim samo jednom branšom. Ušli smo u razne segmente sa našim partnerima sa Bliskog Istoka. Riječ je o vrlo ozbiljnim projektima, a možda najpoznatiji od njih je zabavni park Sunnyland na Trebeviću. Takođe, trenutno je aktuelna i rekonstrukcija bivšeg hotela Feri na Igmanu, gdje će kompanije Emirates i Top One izgraditi sportsko-rekreativni centar – kaže Granov.

Takođe, ove firme kao predstavnici investitora stoje i iza jednog od najvećih projekata najavljivanih u posljednjih nekoliko godina kada je u pitanju Grad Sarajevo.

Naime, Investment Corporation of Dubai (ICD), jedan od najozbiljnijih arapskih investitora koji je kroz različite projekte i akvizicije već prisutan u Bosni i Hercegovini i u regiji, zainteresovan je da na mjestu današnje Skenderije izgradi luksuzni hotelski kompleks sa pet zvjezdica. Memorandum o saradnji sa Vladom Kantona Sarajevo potpisan je još 2016. godine a trenutno se čeka da kantonalne institucije poduzmu neophodne korake. Investitor je spreman a prema najavama, biće to jedinstven projekat po kojem će Sarajevo postati prepoznatljivo u svijetu.

– Raditi se može i u Bosni i Hercegovini. Tačno je da je birokratska slika u našoj zemlji u značajnoj mjeri komplikovanija nego u zemljama regiona no to vas ne smije obeshrabriti. Jasno je da bi bilo lakše poslovati da imamo bolje uslove no mi jednostavno moramo prihvatiti sistem u kojem živimo. Što prije se prilagodimo uslovima, prije ćemo moći uspješno poslovati – zaključuje Granov.

Preuzeto: BiznisInfo.ba

Novi tekstilni pogoni iz Turbeta i Jajca šiju medicinsku opremu za tržište Švedske

Poznato je da Bosna i Hercegovina ima dosta dugu tradiciju i dobar međunarodni ugled kada je riječ o sektoru tekstila, odjeće, kože i obuće. U ovom sektoru, u FBiH posluje, preko 200 kompanija, a zaposleno je 24.635 radnika.

Nedavno se ovom broju priključila još dva pogona. Riječ je o tekstilnom pogonu iz Turbeta kod Travnika, te proizvodnog pogona u Jajcu, koji su prvenstveno usmjereni na proizvodnju medicinskog tekstilnog programa, ali i radne opreme.

Prema riječima Izete Omerdić, vlasnice tekstilnog pogona Te-TeX – Turbe, proizvodnju vrše kao kooperanti bh kompaniji koja tržište Švedske pokriva sa medicinskom odjećom, ali se trenutno čeka i potpisivanje ugovora sa slovenačkom firmu za koju bi se trebala vršiti proizvodnja HTZ opreme.

Pogon se prostire na 250 m kvadratnog prostora i zapošljava 10 radnika. U planu je širenje proizvodnje i broja zaposlenih, ali i izrada vlastitog proizvoda.

Osnivač preduzeća i inicijator novootvorenog proizvodnog pogona „Tex- Design” - Jajce je doc.dr.sc. Samir Pačavar, tekstilni inženjer. Osnovni program proizvodnje su radni mantili, jakne, odijela za sve vidove proizvodnje, a posebno medicinski program, u kojem je zaposlenje pronašlo 12 radnica. Podršku u realizaciji ovog projekta pružili su Kantonalni zavod za zapošljavanje i Općina Jajce, a cilj poslodavca je povećanje broja uposlenih na 35 radnika čime bi se mogao zaokružiti i proizvodni proces.

Prevent Grupacija i ove godine proizvela autopresvlake za milion vozila u Evropi

Prevent Grupacija i ove godine proizvela je milion garnitura autopresvlaka. Milionita garnitura proizvedena je na programu Ford Focus na lokaciji Prevent Visoko u Goruši.

„Zadovoljstvo nam je da je milionita garnitura ove godine proizvedena u Visokom, prvoj članici Prevent Grupacije, koja je osnovana prije gotovo 20 godina. Na ovoj lokaciji ukupno je zaposleno 950 uposlenika, od čega je 360 direktno angažirano na programu Ford Focus. Ukupni dnevni kapaciteti iznose 1700 garnitura autopresvlaka, a od toga je 1200 namijenjeno za Ford Focus” izjavila je direktorica lokacije Prevent Visoko, Azra Čabaravdić.

Prevent u BiH djeluje na 16 lokacija i pri tome zapošljava 6500 uposlenika. Od osnivanja do danas u Prevent Grupaciji proizvedeno je blizu 20 miliona garnitura autopresvlaka.

Prevent kontinuirano ulaže u nove projekte i bilježi rast poslovanja, što je potvrđeno priznanjem “Srebrni pečat” u okviru izbora 100 najvećih, koje je ova Grupacija nedavno dobila.

„U proteklom periodu investirano je u dvije nove savremene fabrike za proizvodnju obuće i obradu plastike. Bilježimo kontinuiran rast poslovanja i značajno smo diversificirali proizvodni portfolio. Prevent je danas pored automobilske industrije, značajno zastupljen i u segmentima namještaja i mode, gdje smo ostvarili saradnju sa

vodećim brendovima iz ovih oblasti“, izjavio je predsjednik Uprave Prevent CEE, Haris Rahman.

Ovo je bila i prilika da menadžment Grupacije sa zaposlenicima proslavi ovaj jubilej, dodjeli priznanja za izuzetan rad, doprinos i rezultate ostvarene u proteklim godinama te se još jednom zahvale na nesebičnom angažmanu i zalaganju svih zaposlenika, saopšteno je iz Preventa.

Otvorena treća poslovnica modnog brenda Dresscode by Prevent

U Bugojnu je otvorena treća po redu poslovnica modnog brenda Dresscode by Prevent, gdje je i predstavljena nova kolekcija jesen/zima 2018. Ovaj moderni prostor koji se nalazi u krugu novoizgrađenog pogona Prevent Step u Bugojnu kompletno je opremljen proizvodima iz Prevent grupacije i kupcima nudi mogućnost kupovine širokog asortimana odjevnih predmeta, obuće i modnih dodataka.

„Prevent je 2014. godine prvenstveno počeo sa proizvodnjom konfekcije za vodeće svjetske modne brendove te smo bili isključivo usmjeren na izvoz. Shodno poslovnoj strategiji, potrebama tržišta, ali i poznavanju visokih standarda u oblasti modne industrije, odlučili smo se za razvoj domaćeg brenda koji je odraz kvaliteta, stručnosti te prati svjetske modne trendove. Dresscode je danas prepoznatljivo ime u poslovnom svijetu, a u narednom periodu planiramo širenje proizvodnog asortimana, otvaranja dodatnih poslovnica, kao i izlaska na regionalno tržište“ izjavio je Mirza Kahrman, direktor divizije mode Prevent Grupacije.

Trenutno su proizvodi brenda Dresscode prisutni u poslovnom prostoru sklopu fabrike Prevent u Travniku, showroom Prevent Labs u centru Sarajeva, kao i u Bugojnu na adresi Čaušlije bb.

Tokom druženja koje je upriličeno povodom otvaranja nove poslovnice, predstavljena je i nova kolekcija ovog brenda namijenjena savremenim poslovnim ženama i muškarcima. Nova kolekcija prati posljednje modne trendove te je napravljena od visoko kvalitetnih materijala, privlačnih tekstura i dezena.

Dresscode je u januaru ove godine nagrađen od strane SNL magazina za Brend godine 2017 što znači da su kupci prepoznali rad i kvalitet. U svim poslovnicama se nudi izrada odijela i košulja po mjeri, te se pruža klijentima mogućnost da sami kreiraju svoje odijelo uz stručnu pomoć iskusnih dizajnera i konstruktora

*Made in Sarajevo with love
Na tržištu prvi bh. brend sportske odjeće*

BiH bogatija je za novi-prvi bh brend sportske odjeće pod nazivom Athos Sports Wear čiji je tvorac Damir Zulić, inače poznati fitnes trener. Ideja je nastala iz vlastitih potreba, za kvalitetnom, a prije svega pristupačnom sportskom garderobom. U BiH nema niti jednog brenda koji se bavi proizvodnjom ovog tipa odjeće, a kako se sve veći broj onih koji se bave nekom vrstom fizičke aktivnosti što je bilo presudno u realizaciji ove ideje. Athos brend u ponudi ima 20 artikala (trenerke, dukserice, majice, muški šorcevi, ženski topići, tajice..), koji se mogu naći u online prodaji na zvaničnoj web stranici, ali i na društvenim mrežama. Dizajnerski iskombinovani pamuk sa elastinom, pruža mogućnost da se svaki artikal prilagodi obliku tijela svakog vježbača i daje neophodnu sigurnost i zaštitu. Athos garderoba trenutno se šije u Sarajevu u proizvodnom pogonu kompanije Salteks d.o.o, koja im je partner.

Prvi Textile Week u Zagrebu

Tržište tiska tekstila je u ekspanziji, a to je posebno vidljivo u segmentu digitalnih tehnologija tiska. Trend proizvodnje u dalekoistočnim zemljama uzrokovao je smanjenje proizvodnih kapaciteta tekstilne industrije i indirektno prouzročivao štetu i grafičkoj industriji. Print Magazin u suradnji s nekoliko vodećih kompanija iz tiskarske i tekstilne industrije u Zagrebu organizirao je prvi Textile Week Zagreb, koji se održao od 09. do 13.10.2018. godine na više lokacija.

Novе digitalne tehnologije tiska omogućuju ekonomičnu proizvodnju personalizirane odjeće, proizvodnje malih serija uz nizak jedinični trošak, te mogućnost brze reakcije na potrebe tržišta.

Pod pokroviteljstvom Hrvatske Gospodarske Komore – HGK prvog dana Textile Week Zagreb odžala se Konferencija o Digitalnom tisku tekstila. Uzbrojna predavanja domaćih stručnjaka iz akademske zajednice predstavljena supozitivna iskustava iz industrije i najnoviji svjetski trendovi.

"Danas tekstilna industrija u mnogočemu nije lider, ali ono u čemu jesmo prvi jest naša sposobnost da se snađemo i budemo inovativni. Kreativnost i znanje daju novu vrijednost našim proizvodima, a sve to treba rezultirati novom ponudom. Uistinu vjerujem u hrvatsko znanje i kreiranje novih rješenja koje će tržište prepoznati i htjeti platiti", istaknuo je predsjednik Udruženja tekstilne i odjevne industrije HGK, Stjepan Pezo. Ukratko je prezentirao stanje tekstilne industrije u Hrvatskoj, napomenuvši da je proizvodnja koncentrirana na sjeverozapadu zemlje.

"U deset godina izgubili smo 10.000 radnika u tekstilnoj i odjevnoj industriji. No, u zadnjih par godina pad broja radnika je usporen, a u segmentu tekstila događa se povećanje zaposlenosti. Broj tvrtki je stabilan, a ukupni prihodi su nešto veći pa smo dosegli razine prije krize. To prvenstveno možemo zahvaliti transformaciji tvrtki i orijentaciji na proizvode s višom dodanom vrijednošću", pojasnio je Pezo, dodavši da kompletna industrija ima 12,6 posto rasta izvoza i rast uvoza od preko 8 posto.

Pezo je napomenuo da sektor debelo zaostaje za ostatkom gospodarstva po plaćama pa su tako plaće u segmentu tekstila manje za 2000 kuna u odnosu na hrvatski prosjek, odnosno za gotovo 3000 kuna u dijelu proizvodnje odjeće. "To nam onemogućava zadržavanje radnika, što je jedna od najvećih prepreka za nastavak oporavka branše", poručio je Pezo, uz napomenu da se taj oporavak temelji na njemačkom modelu koji promovira pametne materijale, napredne modele digitalne proizvodnje, orijentiran je na kružnu ekonomiju te rješenja visoke dodane vrijednosti za globalna tržišta koja su u porastu.

Budućnost sektora vidi u potpunoj digitalizaciji i automatizaciji proizvodnje te razvoju Big Data analize koja će omogućiti da proizvodi budu u potpunosti prilagođeni krajnjem kupcu. "Upravo digitalne tehnologije tiska danas daju novi zamah cijeloj industriji i spadaju u jedan od najprofitabilnijih segmenata grafičke industrije", zaključio je Pezo.

Izvor: www.hgk.hr (HGK)

FAIK DOO TRAVNIK

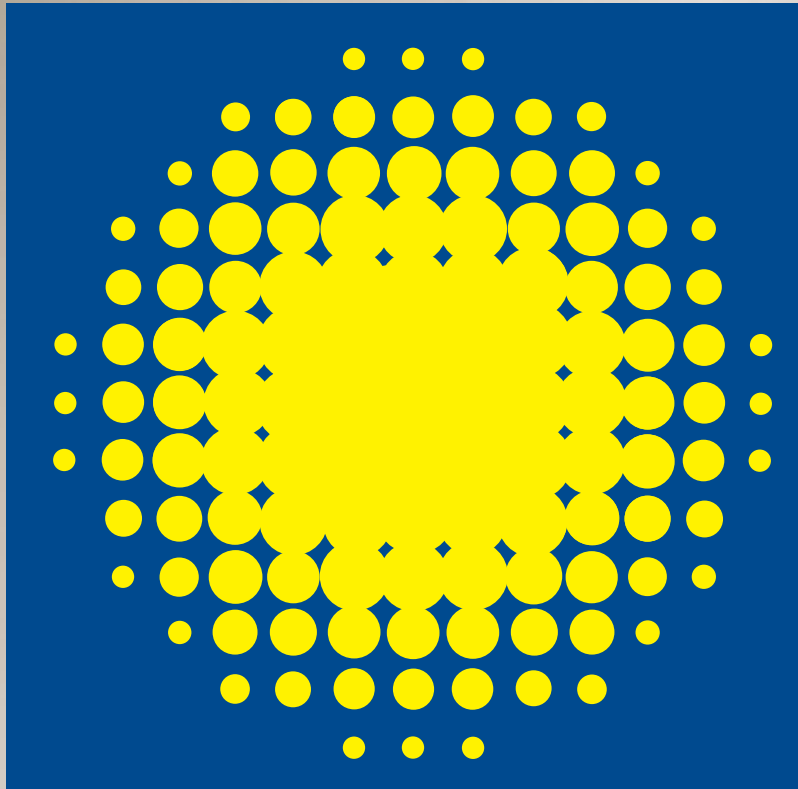

Firma Faik osnovana je 2007. godine kao društvo za pružanje lohn usluga krojenja i šivanja gornjišta obuće, kao i proizvodnje gotovih proizvoda od kože. Danas, u proizvodnim pogonima koji se nalaze u Novom Travniku i Gornjem Vakufu zapošljava preko dvije stotine radnika. Ulaganjem u razvoj kapaciteta, proizvoda i radne snage, kao i edukacije radnog osoblja kompanija ima za cilj širenje proizvodnje te nova zapošljavanja.

Faik doo Novi Travnik je firma koja posjeduje bogato iskustvo u dizajnu i izradi obuće, koju na bosanskohercegovačko tržište plasira pod brendom F&F ali i za inostrane klijente među kojima su i velike korporacije i u modnom svijetu poznati renomirani brendovi. Suradnjom sa velikim brojem domaćih i inostranih proizvođača obuće jednako su važni i poslovni klijenti koji prave prve korake u svijetu proizvodnje cipela, kao i velike korporacije i svjetski poznata imena u ovoj branši. Kvalitetan rada ostvario je uspješnu saradnju koja kontinuirano traje sa velikim firmama i renomiranim brendovima koje se bave ovom djelatnošću, poput **SOLDINI, OLIP BOSNA, GEOX, LUDWIG SCHUE, DEI COLLI, MELANIA GROUP, TAMARIS, NERO GIARDINI** i drugi.

Mogućnosti koje pruža zaokružen proces proizvodnje obuće, od dizajna, krojenja, šivenja, montaže i vrhunskog finiša, uz visokokvalitetne materijale obezbjeđuju prvoklasan proizvod koji odgovara potrebama zahtjevnog modnog svijeta, zaštitne, radne obuće i dr. Jednako je važno da se osigura dostupnost proizvoda na domaćem tržištu, u skladu sa standardom i kupovnim mogućnostima stanovništva, što i jeste misija ove kompanije - proizvodnja kvalitetne kožne obuće koja je cijenama prihvatljiva i dostupna domaćim kupcima.

*Faik d.o.o. Travnik,
Mehmeda Spahe 1, 72 290 Novi Travnik,
Tel/fax: + 387 30 525 566,
faik.doo@hotmail.com
info@faikdoo.ba
prodaja@faikdoo.ba*

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Udruženje za tekstilnu, kožarsko prerađivačku i gumarsku industriju

Adresa: Branislava Đurđeva 10

71000 Sarajevo

www.kfbih.com

Sekretar Udruženja: Jasmina Zejnilagić, dipl. oec